

Dwars door de duinen

Nieuwtjes en weetjes over planten, dieren en duinen

Zandsculpturen schaakstukken. Foto: Sytske Dijkse Foto Fitis

Een schaakspel van zand

IJzige temperaturen, een harde wind en een duinhelling van vochtig zand schiepen op een zondag in maart een kunstwerkje langs een Texels duinpad. De helling werd met zoveel kracht gezandstraald door de oostenwind, dat grillige vormen achterbleven in de bevroren gedeeltes van het duinzand. Het leek op een schaakspel. Paarden, lopers, een koning en allerlei andere vormen van dieren en mensen verschenen langs het pad. De enkelingen die zich het strand op waagden verbaasden zich over de mooie vormen. De volgende dag was alles weg. Gelukkig hebben we de foto's nog!

Beheren met passie

In het druk bezochte Westduinpark is sinds 2013 een werkgroep actief. Maandelijks verzorgen deze duinvrijwilligers er beheer op maat, onder deskundige begeleiding. De groep is onlangs beloond met de Gulden Klinker en een geldprijs. "Maar de grootste beloning zijn de herstelde biotopen, zoals zonnige zuidhellingen, waar duinvegetatie en hagedissen terug kunnen keren. Als we allemaal een beetje meeграzen, behouden we de variatie van het open duin", wenst Eric Wisse, coördinator en duinconsulent. www.web-westduinpark.blogspot.nl

Uitreiking van de Gulden Klinker. Foto: Fleur Beemster

Slechtvalk op de watertoren van Meijndel
Foto: Jan van der Sluis

Slechtvalk broedt in Meijndel

Op de watertoren van Meijndel in Scheveningen broedt dit voorjaar voor het eerst een slechtvalk. De valkenkast was in eerdere jaren in gebruik bij torenvalken. Vorig jaar probeerden de slechtvalken hun plek al in te nemen, maar toen wonnen de torenvalken. Nu zijn de slechtvalken de baas! Het eerste ei werd gelegd op 16 april. In de duinen broeden niet vaak slechtvalken omdat er weinig hoge bouwsels te vinden zijn. Via de website van beheerder Dunea kan iedereen de gebeurtenissen in het slechtvalkennest volgen.

Duindoorkraak op Ameland. Foto: Johan Krol

Duindoorkraak op Ameland

In het uitgestrekte duingebied van noordwest-Ameland hebben wind en zand vrij spel. Tussen paal 3 en 6 ligt het moerasgebied Lange duinen vlak achter de zeereep. Na een snelle erosie van de zeereep, 50 meter sinds 2014, is deze in januari 2018 doorgebroken. Dat was voor Rijkswaterstaat geen verrassing. Er is nu contact tussen de zee en het moeras van de Lange duinen. Stuifzand, spoelzand en water dringen nu een klein stukje het eiland binnen, maar er spoelt ook zoet water uit het achter liggende moeras naar de zee. De veiligheid is niet in het geding want de deltakering ligt honderden meter landinwaarts. Het strand wordt binnen een jaar gesuppleerd, zodat de situatie dan wel weer zal veranderen. Het blijft een interessante ontwikkeling van deze erosiekust.

Sint-Jansvlinder, rups en pop. Foto: Sytske Dijkse

Sint Jan

15 juni is de naamdag van Sint Jan. Daaraan danken de Sint-Jansvlinders hun naam. Rond die dag verschijnen deze opvallende vlindertjes. Ze zijn talrijk in ons land en ook in de duinen. Maar zo precies is die datum natuurlijk niet. In sommige jaren vliegen ze ook al een paar weken eerder rond. De rupsen overwinteren en verpoppen in een opvallende cocon, die vastgekleefd zit aan een plantenstengel. De Sint-Jansvlinder is, ondanks dat hij overdag vliegt, eigenlijk een nachtvlinder. Dat geldt ook voor de Sint-Jakobsvlinder waarmee hij wel eens wordt verward. Die verwarring ontstaat waarschijnlijk doordat beide vlindertjes zwart-rood gekleurd zijn en de namen op elkaar lijken. De Sint-Jakobsvlinder vliegt van begin april tot in de zomer. De opvallend geel-zwarte (zebra)rupsen van deze soort zijn iedere duinwandelaar wel bekend. Ze leven op jakobskruid en duinkruid. De rupsen van de Sint-Jansvlinder vreten van rolklaver en moerasrolklaver, maar zijn minder opvallend.

Duizenden orchissen op Kennemerstrand

Het Kennemerstrand, letterlijk onder de rook van Tata Steel bij IJmuiden, is een 50 ha grote primaire duinvallei met een ongekende rijkdom aan planten. Het is de enige plaats op het vasteland waar primaire duintjes gevormd worden. De Vrienden van het Kennemerstrand, een afdeling van de KNNV, inventariseren het terrein al jarenlang op vlinders en planten. In het seizoen van 2017 vielen vooral de enorme aantallen orchissen op, met name groenknol- en honingorchissen. Door bij elke orchis die een teller vond, een schelp neer te leggen (die van tevoren waren verzameld en geteld) was het mogelijk om een exact aantal te berekenen: 8547 groenknolorchissen en 1417 honingorchissen. Beide onopvallende, (zeer) zeldzame soorten komen maar op weinig plaatsen in ons land voor, en zeker niet in zulke hoge aantallen. De vrijwilligers doen ook onderzoek naar de leefwijze en verspreiding van beide orchissen. Het is niet verrassend dat ook veel andere zeldzame planten zich hier hebben gevestigd, zoals rietorchis, steenrode orchis en teer guichelheil. Er werd ook gekeken naar de invloed van recreatie, want op deze plek worden veel honden uitgelaten. Intussen blijkt, dat ook op heel korte afstand van bebouwing en grote recreatedruk een plantenparadijs kan ontstaan.

Groenknolorchis blijkt massaal te bloeien op het Kennemerstrand.

Foto: Sytske Dijkse

